

המוכר פירות פרק ששי בבא בתרא צו.

מסורת הש"ס

(א) נדה דף 3: קידושין עט.
 חוספ' תרומות פ"ד, 3 (ע"ו
 סו: ג) (שם, ד) (דף פד: ,
 פ) רש"א מ"ו, ו) ר"מ מ"ו
 וגרס וקסבר,

הגהות הב"ח

(א) רשב"ם ד"ה חמרא
מעילא עקר כלומר עקר:
(ב) תוס' ד"ה מ"ט ה"א
חמרא וכו' נקט הכי
לפי שכן הוא אמת
כשסובר ריב"ל דמתחיל
עקר וליכא למימר להאי
טעמא (ג) ד"ה דרומא וכו'
שבהאי עיל. י"ב בדף ק"ו
דד"ה נותן לו:

מוסף רש"י

יברוך את החבית. טועמם
אלם בן בחוקתם
המחלף, לרדות מפריש
עליה תרומה והלך.
לעמוד לריות סוקן נעלה
ויסוך וטושה עזב תצית
ועתן עתון צוה הכפרם
ממנה סוקן נלאחז מן
סהרומה נעלם במחשבה
(דה ב) לנחל לריות סוקן
עלם הכפרים המחומו, סכנא
לגתח מלחמא אלן לנינ
כל בן בחוקת אלם נאמר כי
זני לנינ נכצית פטוית
מכון עזב מלח לנינ אלן
מן ערש פטוית דעשו
וארח כן נצמצא
חובין, ואן דיע ממחמי
המחלי, נחל מחמס נעלה
עלם החובין אל חקן,
קדשברן ין וטושה זני ענינ
החובין, כל ב' ימים
אראש, אמור בדיקרא
נבדקין ונלאחז ין בן
חוקת רורם אלן נעלס
שמה חקמון כן נאמן ין
ימים מחוקסן כן, מבאן
וארילן ספק, וארי חומה
ליאכל קרני חומור וימור
דשחא נחל החמלה אל סוסא
דמחמ (ו' וכע"ז דה ב)
כל ב' ימים החורבין ורא
חוקסן, כל ב' ימים שלמי
דנינ ין וטושה נעלה
חוקסן, כר יא בחוקת ואל
סוקן, דעשו (דעשו) סין
דעשמי חוקן נגמור ואל
והל אלן מחס מן עשאל
שחמולן החמלה אל עשאל
נחור און ין ימים חומה
כל מחוקס חרי, ימור
אליעל דלחז דלחז דלחז
סד ין וטוה זני ענינ ין
אל דלנני אל קייל מרס
מן ררע ערש חומתו
החובין (דה ב' וכע"ז דעשו)
סח, מבאן ודלחז, מן
ולחמער ספק, ורי חומה
ליאכל קרני חומור וימור
(סח) (סח)

מוסף תוספות

א. דאי לא אסור לטעום
ואפי' לכהן כי טבל אסור
לכהן. רש"י'ס קידושין עט.
ב. כיון דס"ל דריתיה
חלא וטעמיה חמרא חלא
בהכי סגי ליה ולומר
דשלשה ימים אחרונים
ודאי חומין ומשמל למעלה
ספק. רש"י'ס. ג. שהוא
נזון כין קוסס וקרי'ל
(לעיל צה). המוכר חבית
של יין נותן לו יין שכולו
יפה ואפי' עשירית קוסס
אינו מקבל וכו'.
קוסס. ט.

סְבוּדָק אֶת הַחֲבִית. נָטַל הַיִּמְנָה מֵעַט וְהִפְרִישׁ מִמֶּנּוּ תְרוּמָה וּמַעֲשֶׂה וְשִׁמְתָהּ הַיִּמְנָה לִידֵעַ אֵם הֵינָּן הַנּוֹתֵר חֲבִיתִּים טוֹב וְיִשְׁמַח אִם יִמְכּוֹר מִשְׁאֵר חֲבִיתָיו מִדֵּי יוֹם יוֹם וַיִּפְרִישׁ מִזֶּה הַחֲבִית וּלְמַעֲשֵׂרוֹת מִחֲמִימָהּ הַיּוֹם מִפְּרִישׁ מֵעַט לִפִּי מָה שִׁימְכּוֹר מִשְׁאֵר חֲבִיתָיו וּלְמַחֵר מֵעַט וְאוֹמֵר הִרִי תְרוּמָה וּמַעֲשֶׂה זֶה זֶה שְׂאֵלִי מוֹכֵר וְשִׁמְתָה בְּאֹתוֹת חֲבִיתִּים וּלְפִיכֶן בּוֹדֵק דָּלִין מִפְּרִישָׁן מִן הַחוּמֶץ עַל הַיִּיכָן דִּשְׁנֵי מִינִין הֵן אֲלִיבָה דְרִבִּי בִּפְי' הַמּוֹכֵר אֶת הַסְּפִיגָה אֲבָל לִרְבִּנָן לִכְתַּחֲלָה אֵין מִפְּרִישָׁן וְאִם עָשָׂה עֲשׂוֹי: (לְיוֹם מִפְּרִישׁ. מִשְׁאֵר חֲבִיתָיו עַל בְּטוּחָהּ שֶׁל זֶה הַחֲבִית כְּלוּמָר שֶׁמִּפְּרִישׁ מִמֶּנָּה לְלוֹדֵךְ שֶׁאֵר חֲבִיתִּים: וְאֵלֶּיךָ כָּךְ. לְסוֹף חוֹדֶשׁ אִם ב' יָמִים כו'. לְקַמְיָה מִפְּרִשׁ: מֵאִי קָאֵמֵר. לִפִּי שֶׁשׁ לִפְרֶשֶׁה בִּשְׁנֵי עֵינָיו כְּדִלְקָמֶן קִבְּעִי לֵה: כֹּל ג' יָמִים הִרְאֻשׁוּנִים. סָמוּךְ לְבִדְיָקָה וְדֹאֵי יֵין הִיָּה דְבַפְחוֹת מִג' יָמִים אֵין הֵינָּן נַעֲשֶׂה חוּמֶץ וַיִּפֶּה תֵּרַס מֵה שֶׁתֵּרַס בְּאוֹתָן ג' יָמִים וְאִלֵּי הַלּוֹקָה מֵהָה בְּזוֹתָן ג' יָמִים לְחֹזֶר לְפִיכֶן דֹּאֵפִי אֵם הִתְחִיל לְהַחֲמִיל עִם סִילּוֹק יָדָיו אֵין שְׁמוֹ חוּמֶץ עַד ג' יָמִים וְאֵעִיפ' שְׂכַבֵּר שֶׁ לוֹ רִיחַ חוּמֶץ כְּדִמְפָּרֶשׁ וְאִזְלִי דֶּכֶךְ הֵינָּן הַמְחַמֵּץ לִהְיִים מִתְחַלֶּה רִיחַ חוּמֶץ וְהוֹלֵךְ וּמְרִיחַ יוֹמֵר וְיוֹמֵר עַד שֶׁנִּפְתָּךְ אִפִּי טַעְמוֹ לְחוּמֶץ וְקִים לֵה לִרְבִּנָן דְּמַשְׁתַּחֲמִיל לְהַחֲמִיל הִי רִיחוֹ כֹּל ג' יָמִים חוּמֶץ וְטַעְמוֹ יֵין אֲבָל מִג' וְאִלֵּיךְ יִכּוֹל לִהְיוֹת חוּמֶץ גִּמְרוֹ: מִכָּאֵן וְאִלֵּךְ סָפֵק. דְּשִׁמְאָ לֹא הִתְחִיל לְהַחֲמִץ עַד ג' יָמִים קוֹדֶם שֶׁנִּמְאָל חוּמֶץ וְהַשְׁתָּל בְּשִׁמְעָה מְלִיאָה הוּא דְנַעֲשֶׂה חוּמֶץ הִלֵּכֵךְ הִי תְרוּמָה מִסָּפֵק וַיַּחֲזוֹר וַיִּתְּרוֹס: מֵאִי טַעְמָא. הִי כֹל ג' יָמִים הִרְאֻשׁוּנִים וְדֹאֵי יֵין וְג' יָמִים הִתְחִילוּ עִם סָפֵק חוּמֶץ: חֲמֵרָא מַעֲיִלָא עִקָּר. (כ) כִּמוֹ עֵקֶר

נעקר טעם ו'ן ממנו ומתחיל להחמץ מלמעלה בפי החצית ומעט מעט מתחמץ ויורד כל ג' עד דבסוף ג' נעשה כולו חומץ וכל זמן שלא החמץ כולו הוי ריחיה חלל וטעמא חמרא והאי חמרא הא טעימיה וזדקק' האי גברא בפי החצית ומאלא טוב ועדיין לא התחיל להחמץ ו'ן ריחיה חלל וטעימיה חמרא עד סוף ג' ימים מהסתחיל להחמץ ו'ן ההמך בתנות לדברי יוחנן הוי י'ן ומהאי טעמא גופיה הוי ספק האחרונים שהתחיל להחמץ והוי טעימיה חמרא עד עכשיו שנגמר חמץ ריח כדמפרש ואזיל וכיון דעתה נמלא חומץ ודאי התחיל להריח ריח ח הראשונים ספק לאמר' שמא עס סילוק ידי הבזוק התחיל להריח וזו **מסתאי עקר**. רבותא נקט לאשמועינן דאיכא למימר דלפ' בשעת גדידי דמעילאי עקר איכא לאוקומי פה' כדמפרש ואזיל: **דרומאי משמיה** ראשונים בין אג' ימים אחרונים ספיר ו"ה"ג א' ימים אחרונים ודאי י'ן ג' ימים והלכך הוי חמרא דקס ליה רבי יהושע בן לוי בשיטתיה דרבי כדמפרש טעמא לקמן כגון שנמלא חומץ חזק מאד דודאי כבר עבר משהחמץ אינו נעשה סיפתקא. ומיהו רבי יוחנן לא מוקי לה בסיפתא אחרונים נמי ספק: **הא גופא קשיא ראשונים ודאי י'ן אלמא כו'**. דלא למימר דעס סילוק ידי התחיל להריח ריח חומץ מעט ומההיא שעתא חמרא הוא כדמוכח ירשא וסיפא דקתני אחרונים ודאי חומץ היינו ט' ימים שהתחיל להחמץ ולסוף ג' נעשה חומץ וזג' האחרונים מתחזקו משיניה היה מפרש בצרימא דקתני ג' ימים ודאי דנשע מיהא אי לא כרבי יוחנן דהא דרומאי משמיה דרבי יהושע בן לוי קיימי כוות' בצית לוקח: **אמר רב כל ג' ימים הראשונים הרי הוא בראש מוכר**. ריח חומץ ונהי נמי דריחיה חלל וטעמ' חמרא חמרא הוא אפי' דמי דודאי משהתחיל להריח חומץ סופו להעשות חומץ ודמי למוכר טעוט ואע"פ שסתה הימנו לוקח ולא טעם זו ריח חומץ כשלחקתו חלל. והא דתנן לקמן בפירקין (דף ט"ז:) המוכר בן לחצירו האחמץ לא י'ן לחצירו והאחמץ חלל המוכר בן לחצירו ונמלא חומץ א"ג מוק' גרס להחמץ מהרה והא דנקט חצית של י'ן רבותא היא דסד"א

דאדארוניס ודאי חומץ כגון דאשתכח חלא סיפתקא. כלומר חומץ חזק דאי לא דעקר תלתא יומי מקמ

הבורק את החבית להיות מפורש ב'. רבינו שמואל דחק לפרש
שלקח ממנו משכר ומפריש ממנו תרומה ואחר כך טעמו א'
ובחסם דחק שהרי יכול לטעמו בריח אי הוי ריחא חמרא ודאי חמרא
הוא לאיכא ודאי חמרא דריחיה חלא אכל חלא לעולם לא הוי ריחיה
עמר חמרא דקאמר לקמן לא הוי טעימיה
ולא עקר הזקיק לפרש כי דלא משמע
ליה לטעמו בריח:

מאי טעמא האי מעילא עקר.
לא מלי למימר דלר' יוחנן
מתתאי עקר דל"כ מנא ליה דכל ג'
ימים הראשונים היה ודאי יין דלמא
בשעה שטעמו כבר נעקר טעמו
מתחתיו ב' ימים אבל אין לומר שכבר
נעקר טעמו מתחתיו ג' ימים דלין
סבילא לומר שיהא חומץ גמור
למטה ולמעלה הוה ריחיה ט' (חלא)
וטעמא חמרא:

מאי טעמא הא חמרא מתתאי עקר. תימא דמנא ליה לגמרא ליפלוגיההו בברי כיון דמאי למימא לכ"ע מעילאי^ב ו"ל^א דנקט הכי לפי^א עקור שכן הוא אחת דמתתאי עקר וליכא למימא אחת טעמא דמתתאי עקר לחוד^א (ולעולם) דקסבר ריחיה חלא וטעמא חמרא חמרא דא"כ^ג ימים האחרונים אמאי הוא ודאי חומץ דלמא כל^ד ימים הוא ריחיה חלא וטעמא חמרא והשתא הוא דנגמרא חומיו:

יא סיפתקא דאי לאו
הוה משתכח חלא
פליגי בה רב מרי ורב
חנן וחד אמר כרבי
מוכר חבית יין לחברו

דרומאי מתנו. פירש רצינו
שמואל דהלכה כר'
יוחנן דקיימי לרומאי כוונתה וכן
נראה לדכא נמי קאי כוונתה צפרק
בתרא דע"ז (דף סו: ופס. ד"ה
ורבא) שפאצמתי לעיל ו:)

ב' ימים הראשונים
אילך ברשות לוקח
ושמואל
גמור תוך ג' שנמכר בידע שכר בשעת מכירה ריחיה חלל וזהאי
חמרה לא יבצי אינשי דמי' ואע"פ שטעמנו והוא ריחיה חמרה ודאי
לא

והלכך אפי' אם תמצי לומר דמיד בשר דטעימיה התחיל להחמיץ
הלכך דין הוא דבשר טעמא אוליין ולא בשר ריחא ושמרמא הוא והיינו
פ' כל ג' ימים האחרונים ולא ודאי חומץ דאיכא למימר זה ג' ימים
ג' ימים האחרונים ודאי חומץ. והיו טבל גמור דר' יהושע איל בשר
זה ג' ימים דבפחות מג' ימים לא נעשה חומץ גמור ואפי' ג' ימים
ריחא אוליין והלכך יין הנמכר בחנות לאו חמרמא הוא: מ"ט חמרמא
כבר היה חומץ והיה אינו צריך לכל זה לדאי' ס"ל נמי דרדבי יוחנן
יהושע. אמרין דמדיה דקתני בצרייתא ג' ימים ודאי בין אג' ימים
פ"ה עם סילוק ידיו התחיל להחמיץ הוי ריחיה חלא וטעימיה חמרמא עד
יומא דריחיה חלא וטעימיה חמרמא חמרמא הוא: אחרונים ודאי חומץ.
ימים שנעשה חומץ גמור הואיל ונתחזק כל כך דבצנור מג' ימים
לא אי' לית ליה הך כפרא דלא שנה סיפתקא ולי"ש חומץ כל ג' ימים
ד' ריחיה חלא וטעימיה חמרמא חלא הוא א"כ אמאי ודאי יין האיכא
הוא ליה חומץ: כגון דאשכחנו. לעולם ריחיה חלא וטעימיה חמרמא
לא דמיירי כגון דמשתבח חומץ חזק יותר מדאי שהדבר ידוע שזה ו'
חזק מזה חומץ ונעשה סיפתקא חזקה: ר' אבא פשט ליה. ויפ' לאדרי כמי
חזק בשר ריחא או בשר טעמא: חד אמר כרבי יוחנן כו'. דלא דהלכתא
המוכר חזית יין לחבירו והחמיצה. בתוך אותה חזית של מוכר
הדבר ידוע שאין היין מחמיץ בפחות מג' ימים משהתחיל להריח
חמירות מוכר הוא שהרי נתקלקל כבר ברשותו וכמי שמכר לו חומץ
יון וגמלא חומץ דתנן דהמוכר את הספינה (שלין דף קצ"ב:) דהוא מקח
פ"ה כיון דהחמיץ תוך ג' הדבר ידוע דבשעת מכירה הוי ריחיה
חזיז באחריותו רב מוקי לה לאלתר ג' אבל תוך ג' לא קרינן המוכר
היה בקנינים ללווא כו'. יוסי בר רבי חנינא דאיכא למימר נקנן
למה לאלתר קוצין ליה ולא הוה ליה לשהוי וליפטר מוכר קמ"ל:

כִּי לֹא הוּא מִשְׁתַּכַּח חֵלָא סִיפְתָּקָא כְּלוּמַר חֶזֶק מֵאֵד: אִיבַעֲיָא לְהוּ כְּמֵאן פִּשְׁט. רַב יוֹסֵף לֵאבִי אִי כֹר מוֹכֵר. וַיְכּוֹל לַחֲזוֹר לְוֹקַח:

(א) נראה דנ"ל כלומר ימים ראשונים ספק הוא וכו'. צ

עין משפט
נר מצוה

לֹא אֶמְנִי פִּיָּה מֵהֵל
תְּרוֹמוֹת הֵל' כֹּד סִמְג
עֲשֵׂן קֶלֶד (טוֹי"ד סִי' שְׁלֹא)
[וְכִבֵּד אֶלְפֶּס עֲרִבִי פִסְחִים דָּף
קטו-]:
לֵב ב' מִי וְסִמְג וְטוֹר
[ור"ף] שֶׁס:
לֵב ג' מִי פִכְיֹס מֵהֵל' שֶׁס
הִלְכֵה י' טוֹשֵׁעַ אִלֵּחַ סִי'
דֵּד סַעִיף ג' וְסִי' רַעַב סִי'ג
[וְכִבֵּד אֶלְפֶּס שֶׁס]:

רבינו גרשום

[illegible]

(א) נראה ד"ל כלומר ימים ראשונים ספק הוא וכו'. (ב) ז"ל האחרונים ודאי חומץ כו'.